13. Jaar, Nr. 22. ...'s HERTOGENBOSCH.-- Zaturdag, 20. February, 1841.

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM, QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS: Voor de Stad, ƒ 12-. Franco per post, „ 14-.
(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)
ADVERTENTIEN: 10 Cts. de regel, behalve 35 cents zegelregt.

NEDERLAND.

Wij lezen in het *Handelsblad* het volgende:

Naar men verneemt, hebben al de godsdienstige gemeenten in de hoofdstad zich te verheugen in de vrijzinnigheid van eenen Israelitischen stadgenoot, die, bij uitersten wil, aan de armen en weezen van alle gezindheden aandoenlijke blijken naliet van zijne algemeene menschenliefde. Deze waardige man is de bekende juwelier Elkan Jacob Levie de Vries, in de laatstvorige week hier ter stede, alwaar zijne familie gedurende ruim 150 jaren in paarlen en edelgesteenten eenen aanzienlijken handel dreef, in 79jarigen ouderdom overleden. Zonder door uiterlijke praalvertooning eenigzins de aandacht op zich te vestigen, volgde hij zijnen werkzamen aard en schranderen koopmans geest, die zijn stomme bekend huis nog aanmerkelijk in aanzien verhieven, en zijn aanzienlijk ouderlijk vermogen grootelijks vermeerderden. Ofschoon blijvende binnen den kring zijner dadelijke betrekking, was de heer de Vries steeds vaardig, om vrienden en bekenden in eerlijke zaken en ondernemingen bij te staan met raad en daad; terwijl zijne beurs altijd, zonder aanzien van godsdienstige en staatkundige gevoelens, ter ondersteuning van hulpwaardige ongelukkigen geopend was. Zijne edele gevoelens blinken, onder anderen, daarin uit, dat hij onder het drietal executeuren zijner laatste wilsbeschikking ook benoemd heeft, twee bedienden, die lange jaren op zijn kantoor zijn werkzaam geweest; doch meer bijzonder nog daarin, dat hij, zoo wij vernemen, omstreeks de helft van zijn vermogen tot liefdadige einden bestemmende, geene enkele godsdienstige gezindheid hier ter stede heeft voorbij gezien, maar de armen en weezen van ieder hunner door meer of minder aanzienlijke legaten heeft bedacht. De nagedachtenis van dezen achtingwaardigen man zal buiten twijfel door velen der beweldadigden, in stilte gezegend worden; maar hetgeen wij deswege vernomen hebben, ook openlijk te vermelden, is ons eene behoefte. Moge het edel voorbeeld, door hem gesteld, vruchtbaar zijn in navolging, en de achting, zijner gedachtenis bewezen, bij anderen de zucht opwekken, om gelijke achting waardig te worden.

— Wij vernemen, dat bij het wegruimen der grondslagen van eene oude, sinds twee eeuwen niet meer in gebruik zijnde kerk, te Deventer een lijk gevonden is, dat, toen men er aanraakte, in stof verkeerde. Er lag een Bisschops mijter bij; en men houdt het er dus voor, dat dit de Bisschop Algidius moet geweest zijn, overleden te Zwolle, en, op 't midden der 16. eeuw, te Deventer begraven.

— In de *Groninger Courant* van heden leest men de volgende advertentie:

»De ondergeteekende heeft, sedert eenige dagen, opgehouden, *Redacteur* van den *Tolk der Vrijheid* te zijn.»

Groningen, 11. Februarij, 1841.

E. MEETER.

DUITSCHLAND.

Uit Petersburg schrijft men van den 6. Januarij, dat de Vorstelijke Familie van Inssopoud den dood te betreuren heeft van Mevrouw Narisckkijn, de moeder der Princes Inssopoud, die, op den oogenblik, dat zij naar het bal zou gaan, door te digt met haar gazenkleed bij het vuur te komen, noodlottiger wijze vuur heeft gevat, en verbrand is. De Kamenier, in plaats van te helpen blusschen, liep, door angst en schrik gedreven, den Kamerknecht te hulp roepen; doch, deze kwam te laat; de dood was hem voor geweest!

— Uit Weenen meldt men van den 4. dezer: Eergisteren heeft de Prins Allieri, Nuncius van Zijne Heil. aan dit Hof, een schitterend feest gegeven, ter gelegenheid der Troonsverheffing van den thans regerenden Paus. Vorst Metternich was daarbij tegenwoordig, en naast Monseigneur aan tafel gezeten op de hooger hand; links zat de Russische Afgezant, de Graaf von Fetischoff.

ENGELAND.

De Engelsche Dagbladen melden den dood van verscheiden honderdjarigen, onder anderen van drie vrouwen. In het Graafschap Clare eene van 104 jaren, namelijk Mistriss Hanley; te Brecon, eene van 110 jaren, Bridget-Jones; en te Montego-Bay (Jamaica) eene van 116 jaren, te weten Mistriss Princes-Mac'-Umvin, die, in 1739, en toen 16 jaren oud zijnde, in gezegde Kolonie was gekomen.

— Het Parlement gaat zich bezig houden met een onderzoek naar de al of niet mogelijkheid der afschaffing van de doodstraf.

— De Koningin heeft aan den jongen Sultan Abdul-Medjid een diamant ten geschenke gezonden, waarvan de waarde wordt geschat op vijf maal honderd duizend gulden, en die den zonderlingen vorm heeft van een Halve Maan.

— Sedert vele jaren hebben de kinderpokken, niet zoo sterk te Londen geheerscht als tegenwoordig, en daarbij ziet men op nieuw de heilzame werking der vaccine. Uit een verslag, dezer dagen in het Koninklijk Genootschap voor geneeskundige heelkunde voorgelezen, blijkt toch, dat van de honderd met koepokstof ingeënte personen, welke door de natuurlijke ziekte aangetast zijn (wat echter op verre na de minsten der zoodanigne treft), hoogstens zeven, en daarentegen van de honderd niet-ingeënten en aangetasten gemiddeld vijf en veertig sterven; waarbij nog onder het oog moet gehouden worden, dat alle onvolkomen of twijfelachtig geslaagde inentingen onder het genoemd getal begrepen zijn.

FRANKRIJK.

In de gemeente Saulchicourt (Pas de Calais) was een lam, door een wolf gevolgd, in de kerk gevlugt; zijn vijand sloop hem na, en de deur viel achter beiden digt. Niemand durfde die te openen, om het arme dier te gaan verlossen, en den wolf er bij neêr te leggen. Men besteeg dus eene ladder, en zie, ter weêrszijde van den preekstoel lagen het Lam en de Wolf zeer vreedzaam bij elkaêr. De Herder, met name, Leharvengt, een goed schutter, mikte en vuurde zoodanig knap op zijn doel, dat er de dood van den wolf onmiddellijk na volgde. Het Lam keerde vreedzaam en onverlet tot de kudde weder. — Een fraai onderwerp voor een Leerdicht.

— Ter gelegenheid der aftreding van Mademoiselle Mars leest men in den *Corsaire*: Geen Tooneelkunstenaar heeft zoo lang als zij gespeeld. Molé, die in 1760 optrad, eindigde met zijnen dood in 1802. Guérin, de echtgenoot van Molières weduwe, leefde nog tien jaren nadat hij het tooneel verlaten had, hetgeen in 1717 geschiedde; hij was toen 82 jaren oud, waarvan hij er 45 de kunst beoefende. Madlle Dumesnil trad in 1737 ten tooneele, en trad in 1776, dus 39 jaren later er van af. Mad. Bellecourt, die Mlle. Mars. vooraf ging, opende hare loopbaan in 1749, en sloot die, na 42 jaren dienst, in 1792. De eenige, dien men wat de lengte van tijd aangaat, met Mlle. Mars. kan vergelijken, is de beroemde Lathorillière, de zoon van Molières vriend, die in 1684 debuteerde, en, na 47 jaren tooneelroem, in 1731, stierf, zonder nog van het tooneel te zijn afgetreden. Mlle. Mars. overtreft ze ook in dit opzigt, dus allen, aangezien zij in 1793 voor het eerst den Schouwburg betrad, waar haar, 48 jaren onafgebroken, de toejuichingen van vreemden en inboorlingen zoo ruimschoots ten deele zijn gevallen.

— Men schrijft uit Perpignan, den 6. Februarij: De Maarschalk Valée is den 4. hier aangekomen, zich begevende naar Parijs.

— Terwijl te Constantinopel een Hospitaal wordt opgerigt, dat door Zusters van Liefde zal worden bediend, zijn de Protestanten bezig, te Jerusalem eene kerk te bouwen. Wie had ooit gedacht, dat Godfried van Bouillon het H. Graf zou veroverd hebben, om Frankrijk uit de zaak van het Oosten verbannen te zien, en Engeland met de handen vrij, om het Protestantismus daar voort te planten, waar de H. Lodewijk zijn bloed voor de Katholijke zaak plengde. De raadsbesluiten Gods zijn geheimen. (*Univers*)

— Alvorens Algiers te verlaten, heeft de Maarschalk Valée aan den Heer Dupuch de paarden van zijn rijtuig in bezit gegeven, teneinde ze te verkoopen, en de opbrengst er van te doen strekken tot voordeel van het Weeshuis. Zijne overige paarden zijn aan de Remonte overgegaan, ieder voor 300 franken.

— Men spreekt hier veel van een plan, door het Ministerie gevormd, om tegen den 15. October aanstaande de Kamer te ontbinden.

BELGIE.

Het Dagblad *l' Espoir* van Luik meldt het gerucht, alsof de Hollandsche Oud-Koning zich in die stad zou bevonden hebben, voortkomstig was uit het voorrijden van twee sl[illegible]

equipaadjes aan de woning der Gravinne Henriette d' Oultremont, op de kaai de la Sauvenière. Beide rijtuigen waren reiskoetsen; de Edele Dame is er ingestapt, en er meê naar Berlijn vertrokken. — Dat zijne Oud-majesteit zich in België zou vertoonen, mogt eene dwaasheid heeten, die alleen zou kunnen worden vergoêlijkt door het denkbeeld: »de liefde is blind!» —

— Hare Majesteit de Koningin heeft eene kostbare diamanten doekspeld ten geschenke gegeven aan den Tandarts Talma, voor de goede zorg, besteed aan de drie doorluchtige gebitten van het Koninklijk Kroost.

— Bij Van Linthout en Vandezande, drukkers der Katholijke Universiteit, te Leuven, is ter perse, om eerstdaags het licht te zien een boekdeel, in 8°, van nagenoeg 400 bladzijden, houdende eene verzameling der belangrijkste verhandelingen, in de maatschappij van Letteren dier Universiteit voorgedragen.

BELGIE.

De *Gazette van Keulen* meldt nog geen enkel woord over de terugkomst des Aartsbisschops op zijnen Zetel. Den 8. dezer bevond zich de Graaf von Gneisenau nog altijd te Berlijn, doch steeds vaardig, om met de beslissende depeches van het Pruissisch Kabinet naar Rome af te reizen.

— Professor Beelen, van de Katholijke Universiteit te Leuven zal nog vóór Paschen de Eerste Aflevering in het licht zenden van zijne *Chaldeeuwsche en Rabbijnsche Keurlezing*, een Werk, waaraan geleerde Israëliten, die het Handschrift zien mogten, in de Duitsche Tijdschriften reeds den hoogsten lof hebben toegezwaaid. De overzetting en aanteekeningen, die er bij gevoegd zijn, maken dit Werk ook toegankelijk voor hen, die de Theologische Wetenschap beoefenen, zonder juist ervaren te zijn in de Oostersche Talen.— Ziedaar de vruchten de Katholijke Universiteit in België; ziedaar dit Land op het pad gesteld, om te kunnen gaan wedijveren met het in dat opzigt zoo bijzonder ver gevorderde Duitschland. — De Heer Beelen is een Hollander en een Kweekeling van het *Hageveldsche Instituut*, waar, volgens Professor SIEGENBEEK (die niet eens Hollandsch verstaat, laat staan Oostersch!) »de *domheid* stelselmatig georganiseerd werd!»—

— De Heer Servais, onze vermaarde Violoncelspeler is, vergezeld van zijnen neef, den Heer Claes, naar Petersburg vertrokken, waar, verleden jaars reeds, zijn talent zooveel bewondering heeft gewekt.

— Men schrijft uit 's Hage, den 15. Februarij: Prins Frederik der Nederlanden heeft van zijn traktement als Admiraal van de vloot, ten voordeele der ongelukkige Hollandsche schatkist, afstand gedaan.

Ten vervolge op de kwestie over het Conflictenstelsel, geopperd door den beroemden Regtsgeleerde **Mr. S. P. LIPMAN**, en bestreden door het *Journal de la Haye* (zie onze Nommers van den 4, 9. en 11. dezer), ruimen wij hier plaats in aan het laatste woord van den geachten Publicist, getiteld

Conflicten.

(ontleend uit het *Weekblad van het Regt.*)

Geen lettergreep tot antwoord, hetzij op de aardigheden, hetzij op de mij zeer onverschillige persoonlijkheden, waarmede het ministerieel dagblad een even gewrongen als omslagtig artikel vervult. Ik heb de pen niet opgevat tot afwering van eenen persoonlijken aanval, maar tot handhaving van beginselen tegen misbruik en willekeur.

Het beweren, dat een regtsgeleerde het onderscheid niet zou kennen tusschen de conflicten, welke het besluit van 6 october 1822 hier te lande heeft ingevoerd, en de twistgedingen over de relative bevoegdheid van verschillende regterlijke collegiën, bewijst alleen de verlegenheid van den steller.

Neen, voorzeker, die lof blijft aan onze ministers gewaarborgd. Zij hebben wel willen gedoogen, dat A en B voor de regterlijke magt alle geschillen van *competentie* behandelen en regelen; maar zich-zelven hebben zij de schrikbarende magt aangematigd, om aan *alle regterlijke collegiën* te verbieden, kennis te nemen van twistgedingen, welke zij (ministers) zouden oordeelen, eenigzins tot de bemoeijingen van het administratief gezag te behooren.

Deze is de buitensporige magt, welke zij zich hebben aangematigd, zonder eenigen schijn van regt dan hun wil, zonder eene enkele beperking dan hun welbehagen, zonder eenigen waarborg hoegenaamd.

Daarvan alleen is hier sprake, en het is die magt, welker *wettigheid* de tolk der ministers zoude moeten regtvaardigen.

Voldoet hij aan deze roeping? Noemt hij eenige bepaling der Grondwet, waarbij zulk eene magt wordt opgedragen? Beroept hij zich op eenige bestaande Wet?

Leest, herleest de artikels van het ministerieel dagblad! NIETS, NIETS vindt gij om deze aanmatiging te regtvaardigen. Wat nu is eene *onwettige* magt, zoo het niet die is, welke door NIETS wordt gewettigd?

Nogmaals dit is voor ieder onpartijdige de eenige vraag: waaruit kan de regering het regt ontleenen, hetwelk zij eischt, waar haar verdediger gedwongen is te erkennen, dat de Grondwet nergens zulk eene opdragt verleent, en dat dezelve op geene bestaande Wet berust.

Allerwege ontwaart men, hoe het half-officiëel dagblad te vergeefs het erkend gemis van eene wettige opdragt door verwarde, ingewikkelde en tegenstrijdige redeneringen poogt aan te vullen.

Wij zullen slechts eenige der voornaamste dwalingen van het artikel opnoemen, waarvan onderscheidene alreeds door mijnen kundigen vriend en ambtgenoot, den Heer Mr. FORTUYN, op eene uitmuntende wijze, zijn aangewezen en ontwikkeld.

1°. Men vergeet geheel (en van die zijde kan zulks niemand bevreemden) dat er in Nederland eene Grondwet bestaat, en dat die Grondwet de magt des konings bepaalt. In stede van het gezag des konings binnen de wettige grenzen te versterken, heeft men, helaas! sedert eene reeks van jaren, door een noodlottig stelsel van overschrijding der koninklijke magt, den eerbiedwaardigen en onmisbaren grondslag van het staatsgebouw ondermijnd en verzwakt.

2°. Men beweert, dat het blootе *niet-bestaan* eener Wet (*l'absence de cette loi*), den koning dit regt verleent (*le droit de prononcer entre les autorités judiciaire et administrative*).

3°. Men toont geen denkbeeld te hebben van koninklijke prerogativen, en van de *afscheiding* tusschen de wetgeving en de uitvoerende magt (geen wonder, de heer Van Maanen heeft, in zijn stelsel te regt, die afscheiding reeds ontkend) door te stellen, dat hetzelfde onderwerp, hetwelk men zelf bij WET wil hebben geregeld, zulks bij BESLUIT heeft kunnen worden.

4°. Men verliest uit het oog, dat het koningschap hier te lande gedurende zeven jaren zonder het treurig hulpmiddel van *conflicten* is uitgeoefend, en dat het waarlijk toen niet slechter gesteld was, dan in het betreurenswaardige tijdvak sedert 1822.

5°. Men gelooft, dat het bestaan van koninklijke ordonnantiën in Frankrijk voldoende is, om het nemen van koninklijke besluiten in Nederland te regtvaardigen.

6°. Men waagt het, ons diets te willen maken, dat een besluit der ministers, zonder waarborgende vormen, zonder tekst van wet, zonder motiven, zonder voorafgaande verdediging, *geen gevaren* oplevert voor de onafhankelijkheid der regterlijke magt; maar dat eene uitspraak der regters, waarbij dezelve, volgens wetten, naar geregelde vormen, met uitgedrukte beweegredenen, over zijne eigene bevoegdheid regt spreekt, en welke uitspraak noodwendig onderworpen is aan hooger beroep en cassatie, *dreigende gevaren* oplevert voor de onafhankelijkheid der administrative magt.

7°. Men begrijpt niet, dat het koninklijk besluit van 4 Februari 1816 doodelijk is voor het stelsel hetwelk men verdedigt; men begrijpt niet, dat er een naauw en onafscheidelijk verband is tusschen het beginsel der Fransche wetgeving, hetwelk men zelf *ongrondwettig* heeft verklaard, dat geen administrative beambte ter zake van handelingen, in zijne betrekking bedreven, in regten mag worden vervolgd, dan uit krachte eener decisie van het administratief gezag — *en* het niet minder *ongrondwettig* stelsel van conflicten. Men begrijpt niet, dat *het een het* onmiskenbaar complement is van *het ander*, beiden gesproten uit ééne bron, bestemd tot één doel, berustende op één beginsel. Men begrijpt niet, dat, zoo er vreeze ware voor inbreuk en overschrijding van de zijde der regterlijke magt, het voorzeker *niet minder* noodig was, den ambtenaar wegens zijne administrative handeling *persoonlijk* tegen een lijfstraffelijk regtsonderzoek te beveiligen, dan te waken, dat de regterlijke magt *ten civile* de grenzen van hare wettige bevoegdheid mogt overschrijden. Want ook het beginsel der Fransche wet, dat de magtiging van den staadsraad elke vervolging tegen eenen administrativen beambte moet voorafgaan, heeft mede de strekking (om de woorden van het bestreden Dagblad te bezigen) „*pour empêcher* » *que les autorités administratives ne soient* » *troublées par les tribunaux* (criminels) *dans* » *l'exercice légal de leurs fonctions.*"

En hiermede ruimen wij aan onzen tegenstander het veld in; op een ander terrein wordt weldra de strijd voortgezet tegen het verderfelijk stelsel, waardoor te lang alreeds de kracht der Grondwet en het gezag der Wetten is ontzenuwd. Het nur der afschaffing van dit heilloos stelsel is niet verwijderd; de *wettigheid* is de hechtste steunpilaar van den troon.

Mr. S. P. LIPMAN.

KUNST.

's HERTOGENBOSCH, den 16. Februarij.

Heden avond hebben zich de Heeren BOTGORSCHEK en REMMERS voor een kleinen, doch uitgelezen kring van echte Muzijkbeminnaren en kenners alhier laten hooren. Groot was de roep niet, die hen voorafging, tenminste niet zeer verbreid. Een paar Nieuwsbladen uit *Zeeland* hadden eene openbare, warm-gestelde, goed-uitgedrukte, en hoogstwel gemeende hulde aan de verdiensten dezer beide Heeren toegebragt; doch, daarbij was het dan ook gebleven, en niemand verwachtte van hun spel méér, dan een vrij alledaagsch talent. Men had ERNST op de Viool, DROUET op de Fluit bewonderd; wat viel er meer, wat viel er beter op die Instrumenten te doen, dan waarop deze Virtuosen het publiek reeds voor lang vergast hadden! Toch gaven zich eenige voorstanders der Kunst moeite, om de aandacht op het nederig tweetal vooraf eenigermate te vestigen; en dit heeft in zooverre een goed gevolg gehad, dat tenminste de Kunstenaars bij hun vertrek uit deze stad hebben kunnen zeggen: „ die ons te *'sHertogenbosch* zijn komen hooren, waren, ja, wel weinig in getal, doch 't waren echte liefhebbers, opregte vrienden van Toonkunst, en ziehier, wat een hunner, in aller naam, en als uit aller gevoel, over ons Concert daar geschreven heeft:

» Een avond van Kunstgenot, als die van den 16. Februarij, is onvergetelijk voor wie het mogten genieten. Een paar nog jeugdige menschen, zonder de minste aanmatiging, hoogst bedaard,

en zeer bescheiden, treden daar voor u op; de een noemt zich Botgorschek, hij is Eerste Fluit in de Hofkapel der *Nederlanden;* de ander heet Remmers; hij komt uit *Petersburg*, waar hij een dozijn jaren lang als Eerste Viool tot de Kapel des Keizers behoorde. Men vindt dáárin nog weinig reden, dat hun spel meer dan alledaagsch zijn zal, want de Titelatuur heeft tegenwoordig aan de grootste nietigheden glans trachten bij te zetten!

Doch, neen, neen! Ook zonder Titel is uw spel uitmuntend, voortreffelijke Botgorschek; — Gij hebt ons doen hooren, welk een roerend, treffend, verteederend, schokkend Instrument de Fluit is in de handen van een Talent; — Gij hebt ons doen oordeelen, hoeveel moeijelijkheden voor dat Instrument thans zijn uitgedacht, en hoe gij al die bezwaren, al die moeijelijkheden hebt weten te overwinnen, zoodat men ze er niet meer voor houden zou; — Gij hebt ons, door uwe voordragt, op de hoogte gesteld, vanwaar de behandeling van uw geliefkoosd Instrument voor het tegenwoordige moet beoordeeld worden; — de voorstelling uwer Kunst heeft ons verbaasd, de uitdrukking van uw Gevoel heeft ons verteederd. — Botgorschek, gij hebt geen Vorsten-Titel noodig; speel die *Variatiën* van Heinemeyer, en het Publiek zal u den Titel geven van: *Meester des Gemoeds.*

En zie, daar treedt de Kamerviool van den Autocraat het Orchest op; een Rus, een Noorling; — koude, ijsharde, huiveringwekkende gedachte . . . . . Remmers vat het speeltuig op, bewijst zijnen eerbied aan den vergaderden Kunstkring, en, hoor: daar trilt, daar zwelt, daar vloeit, daar stroomt, daar ruischt en bruischt het van zijne snaren, met al den gloed van het Zuiden, met al de kracht van het Noorden, met al de liefelijke, smaakvolle weelde van een Lafont, met al de degelijkheid van een Spohr, met al het gevoel van een Beriot, met al de smeltende verteedering van een Ernst, met al de luimige gemakkelijkheid van een Paganini, die voor geen hinderpaal terugdeinst, — maar het stugge element naar hartenhand dwingt, alle aandoeningen doet huppelen of sleepen langs de koorden, en alvermogend den hoorder meêvoert, verrukt, in vlam zet, of doet verkwijnen en wegsmelten onder den gebiedenden invloed van zulk eene Meesterviool. — Amphion moge met zijn spel de *Steenen* in Thebes wal zamengebragt hebben; — Gij, Remmers, bezit de gaaf van zonder onderscheid *Harten* te roeren; in de daad, Gij wint het *Amphion* verre af! — Met het » Concertino" van Beriot, en Paganini's » Wiegelied" verrigt gij wonderen, waarvan men zeggen kan: » *Hier valt de Fabel aan den voet der Waarheid neêr!*" — Immers gelijk de Zwaardvechter zeker is van zijn Staal, eveneens zijt gij zeker van uwen Toon; gij beiden treft onmiddellijk in de borst. — Wie lust heeft, het ontleedmes te zetten in het zoo bekoorlijk leven, door u voortgebragt; hij doe het, en toone met spitsvindigheid de verborgen oorzaken van dat roerend schoon; — wij, wij reiken u den lauwer, bewonderen en zwijgen; gedachtig aan wat François I. van Petrarca's Schoone zeide:

Qui te pourra louer qu'en se taysant?
Car la parole est toujours reprimée,
Quand le subject surmonte le disant.

———

Wij sluiten deze flaauwe schets van een fraai Kunsttafereel met huldebetuiging aan den verdienstelijken en talentvollen Kapelmeester der IV. Afdeeling Infanterie, den Heere Ridder Völker, die er zich een genoegen van maakte, en er eere in stelde, om (na minzaamst van den Heere Kolonel der Afdeeling erlangde toestemming), door het meesterlijk laten uitvoeren van de Ouverture der Opera *Fra-Diavolo* van Auber, als ook van een door hem-zelven keurig gearrangeerd *Pot-Pouri* van Adams Opera *Le Chalet*, en van een mede door ZEd. zamengesteld *Quartet-Oratoire* uit de Opera *Moïse* van Rossini, aan het Concert van de beide Virtuosen ook zijner zijds luister bij te kunnen zetten. Het Publiek heeft door herhaalde toejuiching dier stukken getoond, zoowel de geheel onbaatzuchtige, hoogst-verpligtende medewerking, als het talent van dien Heere Kapelmeester op prijs te schatten, niet minder dan de voortreffelijke Piano-begeleiding van den, wanneer het echte Kunst geldt, even belangstellenden, als belangloos-volijverigen Virtuoos, onzen stadgenoot, den smaakvollen, kundigen Organist en Pianist, den Heer van Paschen.

———

ALLERLEI.

Een Kantonsgeregt te Parijs.

———

De President. Waarom hebt gij uw schoorsteen niet laten vegen?

De Beschuldigde. Dat was een zeer gelukkig toeval, Mijnheer de President, waarvoor ik nooit genoeg dankbaar kan zijn.

De President. Wat! — Een gelukkig toeval, waardoor uw huis in den brand raakte! Nu nog fraaijer. Weet gij wel, mannetje, dat gij in de boete zijt.

De Beschuldigde. Gezegend zij de boete, hetzij ik haar ontgaan kan al of niet. Onverschillig; — in dit geval betaal ik ze graag.

De President. Gij kunt de boete ontgaan, wanneer gij eene voldoende reden opgeeft voor het niet vegen van uw schoorsteen.

De Beschuldigde. Eene reden? — ô, Eene excellente reden! — Verbeeld u, Mijnheer de President, dat ik getrouwd ben, en wel met eene vrouw, die zoodanig den Dans in het hoofd heeft, dat ik zelden een nacht meer gerust slaap. Sedert de Gemaskerde Bals in zwang zijn gekomen, is die Danswoede nog toegenomen; zij moest naar *Musard*, en zij zou naar *Musard;* daar was geen kruid tegen gewassen. Enfin, ik beloof, haar aanstaanden Zondag naar het *Bal-Musard* te zullen brengen, mits zij zich, tenminste 's nachts maar niet meer in de hornepijp mogt gelieven te oefenen, en mij rustig slapen liet. — En, in vredes naam, zie, ik bestel een paar Maskeradepakken, tot een hemd toe, Mijnheer de President, want een fatsoenlijk hemd is toch een hoofdvereischte op een Gemaskerd Bal.

De President. Ik verzoek u, op het vegen van den schoorsteen terug te willen komen.

De Beschuldigde. Door het hemd van mijne vrouw, kom ik van zelfs in den schoorsteen terug, Mijnheer de President. Want, juist zoo als zij het hemd over het hoofd had gehaald, daar roepen de buren, te goeder uur: » *brand, brand, brand!* — » Naar boven, naar het dak, de policie is er al bij!" Mijne wederhelft vergeet hare positie, grijpt een emmer met water, vliegt den zoldertrap op, het dakvenster uit, de goot in — maar, ô Mijnheerde President zulk eene koû zal zij nimmer vergeten, zoo min als ik... doch zij nog minder, immers zij stond daar, in haar hemd . . . en dat — met 18 graden onder nul. . . .

De President. Nogmaals verzoek ik u, de Wetgeving en de Magistraat wat meer te eerbiedigen, en aan uw verhaal terstond een einde te maken.

De Beschuldigde. Wel, Mijnheer de President, het is geëindigd: mijne vrouw moest met de koorts naar bed, in plaats van naar het Bal. . . . hoeveel is de boete? mijnheer de President.

De President. Drie franken en de onkosten . . . Zamen twaalf franken.

De Beschuldigde. Ziedaar, twaalf franken, Mijnheer de President; — zoo iets noem ik *economie* . . . het *Bal-Musard* zou er mij op zijn minst vijftig gekost hebben. — Die eene Dansende Vrouw wil temmen, vege nooit zijn schoorsteen!

Ja, maar, zei een buurman, die de zitting van het Kantonsgeregt had bijgewoond; ja, maar, buurman, als uwe vrouw nu eens aan de gevolgen van den brand en van de koû stierf . . . wat zoudt gij dan wel zeggen? . . . . Neen, op zulk eene *economie* zou ik niet hebben durven rekenen! . . . .

———

EENIGE GEDACHTEN VAN DE BONALD.

Het verraadt zwakheid van hart, wanneer zich de man door de vrouw laat regeren; en zwakheid van geest, wanneer hij duldt, dat hem een man regeert. Mannen van verstand laten zich door niemand regeren, maar regeren zichzelve, naar den raad, dien zij bij wijzeren hebben ingewonnen; alleen dwazen verwijderen van zich alle wijze raadgevers, uit vrees, dat men zou meenen, alsof zij door anderen geregeerd werden.

———

De belofte van de maatschappelijke instellingen te zullen eerbiedigen, is gepast en billijk; maar te willen hebben, dat men belove, die instellingen te zullen helpen handhaven, is ongerijmd: immers het goede houdt van zelf stand, zonder hulp van menschen, en het kwade vervalt, in weêrwil van alle menschelijke pogingen, om het staande te houden.

———

Oudtijds zwoeren de onderdanen trouw aan den Koning en aan God, thans zweren Volken en Koningen elkander trouw; hetgeen zooveel beteekent als de balans van een paar kooplui, die, bij slot van rekening, elkaêr niets meer schuldig zijn.

———

Naar de oude begrippen van Staatkunde diende men den Koning, om de volken te regeren; volgens de nieuwe begrippen, dient men het volk, om de Koningen te regeren. Met den maatstaf der Gehoorzaamheid, is in Europa de maatstaf van het Gezag verloren geraakt.

———

Heldere koppen haten de revolutiën eigenlijk niet, alleen maar zij verachten ze diep.

———

Wanneer gij het bestaan van God en de Onsterfelijkheid der ziel zoudt willen gaan betoogen, zoo zou men zeggen: waartoe iets te willen bewijzen, waaraan niemand twijfelt?" — Maar, zoodra gij uit dat geloof eenige gevolgtrekkingen voor het huishoudelijk en maatschappelijk leven wilt gaan afleiden, en er pligten door gaan voorschrijven, zoo roept men u toe: » bewijs ons eerst, dat er een God en eene Ziel is!" —

———

Valsche Wijsbegeerte boezemt haat tegen het leven in, en doet het vernietigen, wanneer het zich niet gelukkig gevoelt; — doch de Godsdienst telt het leven met, hetzij gelukkig of ongelukkig, maar zij boezemt den moed in, die noodig is, om het behoorlijk te dragen.

———

De Wijsbegeerte luistert het leven op; de Godsdienst doet het beantwoorden aan zijne bestemming.

———

Men zegt wel: de *dwalingen* van Aristoteles, van Luther en Rousseau, de *dwaling* der Eeuw; maar men zegt niet: de *waarheden* van Plato, van Leibnitz, van Augustinus of de *waarheid* der Eeuw, zooals men zegt: de *waarheid* des Evangelies. — En waarom niet? — Dewijl de dwaling *menschelijk*, de waarheid *Goddelijk* is; de eene vindt uit, de andere ontdekt; de Dwaling lost zich op in ongerijmdheid, de Waarheid in zekere overtuiging.

———

Met Rousseau te willen, zijne kinderen eerst met de waarheid der Godsdienst bekend te maken, en ze daarna aan de beoefening er van te gewennen; staat gelijk met een kind eerst de wetten der beweging te leeren, en daarna te willen leeren loopen.

Huisselijk verdriet neemt in de maatschappij op gelijke wijze toe, als de publieke vermakelijkheden er zich uitbreiden. Voorheen had men minder vermakelijkheid, maar meer geluk.

———

Losbandigheid is het verderf van den enkelen mensch; ongodsdienstigheid die van geheel een volk.

! ! ! !

———

Het Amerikaansch Dagblad *The New-York-Herald* bevat de volgende, bijna ongeloofelijke, bijzonderheden, betrekkelijk de kunstreize der Danseresse *Fannij Elsler* door de Vereenigde-Staten. *)

»Te *New-York* hebben wij de bevallige *Fanny vergood* (!) en *aangebeden* (!!). Overal, waar zij zich vertoonde, op de straat, in den schouwburg, in de openbare tuinen, overal heeft het volk haren Naam duizendmalen herhaald, haar met het oog als verslonden, haar achtervolgd of men bezeten was. Doch heel dit onthaal, al die uitnoodigingen, al die feestmaaltijden, en, daarenboven, nog *iederen* avond, die vijf honderd Dollars (*f*1200), dit alles, ja, beteekent iets voor een togt door de *Noorder*-Staten, maar volstrekt niets bij het onthaal, dat haar in 't *Zuiden* wachtte. Dáár werd de glans van allen voorafgeganen luister op eens verdoofd en te niet gedaan, en dit van den oogenblik af, dat zij den *Potomac* overtrok; daar kwam zij als in een geheel nieuw klimaat van gevoel en kunstschatting.

Hoor, wat de *Intelligencer* (de Nieuwsbode) van *Petersburg*, onder dagteekening van 12. December, dienaangaande meldt, en hoe hij haren intogt te *Richmond*, de hoofdstad van *Virginia*, beschrijft:

„De *goddelijke* (!) *Fanny*, die bekoorlijke danseresse, die volmaakte kunstenaresse, die bevallige pirouettiste, die bewonderenswaardigste der gratiën, is aan het Hotel van den *Marschal-Schouwburg* afgestapt. Hare komst werd door klokgelui en kanongebulder aangekondigd. De Burgemeester was haar aan de poort der stad te gemoet getreden, om haar, in gepaste bewoordingen, welkom te heeten. De trein, die hem verzelde en juist ten elf ure in beweging geraakte, was volgender wijze zaamgesteld:

De Burgemeester, met de Wethouders en Raden der stad.

De Gouverneur en de Staatsraad.

De Regters, en het Hof van Appel.

Eene draagkoets, waarin de *goddelijke* (!) *Fanny* gezeten was, op de schouders van zes Senatoren getorscht.

De overige leden van den Senaat, met den President aan het hoofd.

De Kamer van Vertegenwoordiging met den President voorop.

Al de Officieren der Land- en Zeemagt.

De Redacties der verschillende Dagbladen (ook wel genoemd de *Sirenenzangers!*) van de stad Richmont.

Ten slotte al de aanzienlijke Burgers, twee aan twee.

De Militaire muzijk opende den trein, en voerde de staatsie naar het Kapitool, vanwaar de *goddelijke* (!) *Fanny* vervolgens naar de Kamer der Afgevaardigden werd overgevoerd, waar zij naast den Voorzitter een Eerezetel besteeg, en door dien President plegtig begroet werd. Nu verdrong de eene Redevoering de andere, allen tot lof en eere van de Danseresse, die door hare *hooge* tegenwoordigheid, door haar bezoek, den Staat van *Virginia* zoo genadig wilde verwaardigen en begunstigen. 's Avonds ten zeven ure had in den Schouwburg op nieuw de Hulde aan de vergode *Fanny* plaats. Doch eerst geleidde dezelfde stoet haar plegtstatig naar haar Hôtel, waar zij een prachtig, en opzettelijk voor haar gemeubeld kwartier betrok.

En nu het overige van den dag, werd dat Hôtel als bestormd door bezoekers van allerlei rang, ouderdom, kunne en stand; allen naijverig, om al ware het dan ook maar één blik, een enkel woord van het bevallig oog of den bekoorlijken mond der vermaarde *Fanny* te mogen opvangen. Sommigen bedelden om één vlokje van hare lokken, anderen om een duimbreed lint harer schoenen, eenigen om slechts één draadje van haar kousenband. *Fanny* heeft ze *allen* bevredigd, en dit op eene wijze, die, wat bevalligheid en smaak betreft, alle uitdrukking, alle beschrijving te boven gaat."

*) Niet dan met walging deelen wij dit verachtelijk Nieuws mede; — America, gij zijt even laf, als Rusland, waar thans een aglioni dezelfde rol aan 't Hof van Petersburg speelt. — Wat moet er toch van de verwijfde volken eindelijk worden?

———

Het Dagblad laat vermoeden, dat zij dus wel zonder kousenbanden en geheel kaal geplukt, ten Tooneele zal zijn verschenen; doch dit moet men voor zulk eene Vergoding toch ook over hebben!

———

Ter gelegenheid, dat wij, in ons Nommer van den 26. November des verleden jaars, spraken over de uitmuntende vertaling van den THOMAS-A-KEMPIS, door den WelEerwaarden Zeer Geleerden Heere VAN KESSEL, *) hebben wij tevens met een woord gewaagd over de verschillende gevoelens, die er in omloop zijn en met hevigheid doorgedreven worden nopens den wezenlijken Schrijver der »*Navolging*". Men leest aangaande dat zelfde onderwerp thans in den *Univers* het volgende: „Nog is men het in lange niet eens over den Autheur der *Navolging*, en op den oogenblik houdt zich te *Valenciennes* de Heer ONESYME LEROY, schrijver van een werk over de *Mysteriën*, bezig met de uitgave van GERSONS vermaard Fransch Handschrift dezes Werks. Men weet: dat dit Geschrift, in den geest dier tijden (XIV. eeuw) met prachtige miniaturen in kleur, zoogenaamd, geïllustreerd is, en dewijl de Heer LEROY tevens die vignetten er bij zal voegen, zoo verdient deze uitgave ook onder het oogpunt van geschiedenis der kunst, zeden, gebruiken en kleederdragt bijzondere aandacht. Dit Handschrift is een der schoonste sieraden der openbare Boekerij van *Valenciennes*."

(* Uitgegeven en verkrijgbaar bij den Uitgever van dit *Dagblad*, tegen den prijs van *f* » 90.

ADVERTENTIEN.

Grave, den 17 Februarij 1841

Getrouwd

J. HUBERS,
van Cleve,
en
A. M. VAN DER KLOKKEN,

Dienende tot algemeene kennisgeving aan vrienden en bekenden.

———

. Het Kind over welks geboorte wij ons op den 28 Januarij verheugden, overleed heden tot onze droefheid.

T. L. VAN LANSCHOT
A. M. C. M. VAN LANSCHOT
geb. *DE KENSCHIETRE VAN HAVRE.*

's Hertogenbosch,
15 Februarij 1841.

———

. Er wordt gevraagd met 1 Mei eerstkomende, een bekwame TUINKNECHT, ook geschikt tot eenig HUISWERK; ongehuwd en van een onbesproken en godsdienstig gedrag, bij een Pastoor in een Dorp in *Zuid Holland*, Adres Letters AO bij den Boekhandelaar *F. J. BRAAM* in de Leeuwenstraat tegen over de Roomsch Katholijke Kerk te *Rotterdam*, Brieven franco.

———

. Op een Dorp, in de nabijheid van '*sHertogenbosch*, vraagt men zoo spoedig mogelijk, eenen SECONDANT, vooral in staat tot het geven van een grondig onderwijs in de fransche taal; adres brieven franco Letter M. aan het Bureau dezes.

———

. Kerkvoogden der Hervormde Gemeente *Woudrichem*, zijn voornemens om Donderdag den 4 Maart aanstaande in derzelver konsistorie kamer des voormiddags elf ure te BESTEDEN, eenige aanmerkelijke Herstellingen en Vernieuwingen in de Kerk; bestaande in het leggen van eene Nieuwe HARDSTEENE VLOER, TIMMER- en METSELWERKEN, het maken van een nieuw PLAFOND en verder wat in het Bestek omschreven is.

Het Bestek en Teekening zal van heden af aan, ten huize van *ADRIAAN VAN RAAMSDONK* in de Gekroonde Zalm te *Woudrichem* ter lezing leggen, zullende daags te voren en ten dage der Besteding des voormiddags de nodige aanwijzing gedaan worden.

———

. De Notaris *MOLHUIJSEN* te *Vught*, heeft aldaar provisioneel verkocht:

Twee Kapitale welgeconserveerde aan elkander goed getimmerde HEEREN HUIZEN, ERVEN, OPENPLAATSEN, BLEEKVELDEN, MOES- en BLOEMTUINEN beplant; met VRUCHTBOOMEN BLOEM- en HEESTERGEWASSEN, voorts KOETSHUIZEN, STALLEN, WASCH- en BRANDHUIZEN, de Tuinen met planken Schuttingen omgeven, en uitkomende met een Hek en Poort, aan de Straat, alles staande en gelegen te *Vught* op een der fraaisten Standen in het midden van het Dorp aan den Straatweg op *Eindhoven*, nabij de Roomsch Katholijke Kerk, kadaster sectie B. No. 113, 114, 115, en 116.

In massa ingezet met de slagen op . . . . f 8100 - ».

In perceelen, het 1 Huis met de slagen op . . . f 8050 - ».

Het 2 Huis met de slagen op . . . . f 2050 - ».

De finale Verkooping zal plaats hebben te *Vught*, op den 1 Maart 1841; des namiddags om 3 ure, ten huize van de wed. *P. BOSMANS*, breeder omschreven bij gedrukte Billetten en in No. 16, van dit Blad.

———

Cirque Olympique
van
J. FOURAUX,
Op ZONDAG den 21 Februarij
GROOTE NIEUWE VOORSTELLING
De Vlugt
VAN
Fra Diavolo;
Groote Pantomime Equestre, uitgevoerd door 40 Personen en onderscheidene gedresseerde Paarden.
voorafgegaan door
NIEUWE KUNSTVERRIGTEN TE PAARD
door de Heeren *Fouraux*, *Chanelé*, *Etienne*, *van Gogh*, *Johan Sweerds*, *Mm. Fouraux* en *Romanini*.
aanvang ten 7 ure.

MARKT-BERIGT.

De prijzen der Granen alhier, van Donderdag den 18 Februarij 1841, zijn geweest.

Rogge (*per Ned. Mud*). .	*f* 5 - 75 *a f* 5 - 16
Boekweit.	- 5 - 58 a - 5 - 00
Haver.	- 2 - 63 a - 2 - 50
Het Nederlandsch pond Boter	- 0 - 86 a - 0 - 78
De 3 ——— ——— Roggenbrood	28 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De Belgische fondsen waren den 17. Februarij. de $2\frac{1}{2}$ pCt 52, de 5 pCt. $97\frac{1}{2}$, de 4 pCt. niet gen. de 3 pCt. $68\frac{1}{2}$, de 4 pCt niet gen. de Ardoins 5 pCt. $21\frac{1}{16}$.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Beurs van Amsterdam.

Heden, Dingsdag 16 Februarij $4\frac{1}{2}$ Ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt $49\frac{1}{16}$. Dito 5 pCt. $97\frac{3}{8}$, Kansbilj. $21\frac{7}{8}$. Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt. $86\frac{3}{8}$, $\frac{3}{4}$. Handelm. 160, $159\frac{3}{4}$. O. I. 5 pCt $94\frac{5}{8}$, $\frac{1}{16}$. Ardoins 85 p. st. $22\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$. Dito Coupon $21\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$. Oude Russen $104\frac{1}{2}$.

Ter Courantdrukkerij van D. A. A. DE ROOY.